

som ere langt fra Centralregjeringen, ideligt er ført Besvælinger over, at der stæer Mindre for dem end for de nærmere, og det vilde ikke være vanskeligt fra min Side at fremføre adskillige Fordele, som de Dele af Staten have havt, der ere Centralstedet nærmere, og det vilde altsaa vistnok give Anledning til bittere Klager, dersom man her ved denne Leilighed skulde gjøre Principet om Capitalens lige Anvendelse for hele Staten gjældende, hvor den paa en saa bestemt Maade er affondret som Noget, der er kommet fra Jylland. Men der kommer endnu en anden Grund til. Man vidste ikke nogen bedre og med Planen mere overensstemmende Anvendelse af denne Formue, end at den skulde komme deels de geistlige Enker, deels Skolelæreren til gode. Men i Jylland er der en større Trang for disse Enker til at faae Hjælp, end der er paa Verne; navnlig ere Præstefaldene i Jylland for en stor Deel meget mindre end i Sjælland, og altsaa er Trangen for Enkerne der større; ligesledes ere Skolelærernes Kaaer i Jylland trangere end paa Verne, og der er altsaa al Vilighed for, at man fornemmelig skulde gjøre Noget for dem. Det var paa disse Motiver, at den Proposition, som blev de jydste Stænders forelagt, var grundet, og jeg troer virkelig ikke, at man med Grund kan finde, at man deri har feilet, eller at det er at beklage, at denne Capital nu saaledes var bunden til Anvendelse til Bedste for Jylland, at den nu ikke saa let kan komme de andre Provindser til gode. — Hvad nu iøvrigt Sagen angaaer, da kan jeg ikke Andet end i det Væsentlige være fuldkomment enig med det Lovudkast, som er forelagt, nemlig med Hensyn til Hovedpunkterne; og jeg finder dette Udlast at være langt hensigtsmæssigere end det, der i 1847 blev forelagt Kongen fra Cancelliets Side; thi dette blev ikke foreslået efter hvad man den Tid ansaae for det i og for sig Bedste, men for en Deel efter hvad der meest svarede til de jydste Stænders Forslag, og nu, da Sagen skal afgjøres ved den lovgivende Forsamling, vil man vist finde, at det er meget rigtigere at vende tilbage til den oprindelige Plan, saaledes som Regjeringen nu har gjort, end at blive ved den, som man antog paa Grund af de særdeles Forhold, som den Tid existerede.

Jeg skal kun gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til to Punkter, hvori Lovudkastet afviger fra det, som laa i den oprindelige Plan, og hvori jeg endnu troer, at denne er at foretrække. Det er for det Første, forsaavidt Udcastets § 1 vil, at man skal stæffe saavel de nærværende Pensionister som de tilkommende efter de nærværende Interessenter den Fyldestgjørelse, der tilkommer dem, og som de naturligtviis maae have af Kassen, forinden den kan faae anden Anvendelse, ved at kjøbe deels Livrenter, nemlig for de nærværende Pensionister, deels Overlevelsesrenter, nemlig for de eventuelle Enker efter de nuværende Interessenter, hos Laanes og Livrenteanstalten. Dette har den Bequemmelighed, at man da lettere kan komme ud af Sagen; men jeg troer dog, at det har overveiende Grunde imod sig. Jeg skal ikke lægge megen Vægt paa, at det derved vil blive Kassen noget dyrere at fyldestgjøre dem, end det efter Probabiliteten vil blive, hvis den paa egen Risiko beholdt disse Byrder hvilende paa dem, saa at de afholdt dem af Capitalen; dette er mindre rigtigt, og det kunde den gerne indrømme for at komme af med den Risiko, som er ved at beholde de paadragne Pensionistbyrder i deres nærværende Skikkelse. Men der er den Omstændighed, at de Livrenter og Overlevelsesrenter, der skulle erhverves, ikke være ganske nøiagtigt til de Rettigheder, som de Vedkommende have. De nærværende Enker ere nemlig ikke berettigede til Pension længere end, medens de leve i Enkestanden, og altsaa har Kassen den Chance at blive frie derfor, hvis Enkerne giste sig paany. Det er udtrykkeligt sagt i Fundatsen af 1736, at Enker ikkun nyde Pension, saalange de ere Enker; dog er der den Ret for den nye Mand, at han kan komme ind igjen, imod at give det halve Indskud, men det er Noget, som ikke finder Anvendelse nu, og som i alt Fald ogsaa er noget Mindre end det at beholde Pensionen under det nye UGtestab. Dernæst er der ogsaa den Omstændighed, at Enhver, der frivilligt gaaer ind i Livrentestestabet, seer noget paa sin Sundhedstilstand; en meget skrøbelig Person gaaer ikke saa let ind i Selskabet, og her derimod skulde Kassen, uden Hensyn til, hvorledes hendes Sundheds-